

ORTO B...
PAD...
BoB 450 (4)

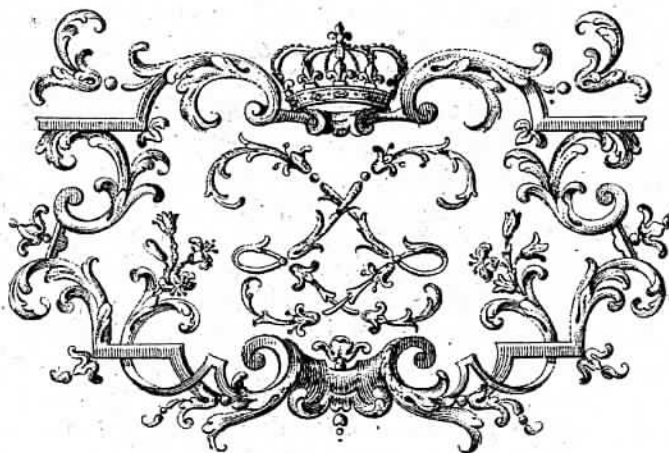
JOSEPHI PITTON
TOURNEFORT
AQUISEXTIENSIS,

Doct̄oris Medici Parisiensis, Academiae Regiae Scientiarum
Socii, & in Horto Regio Botanices Professoris,

INSTITUTIONES
REI HERBARIÆ.

*Editio Tertia, Appendicibus aucta ab ANTONIO DE JUSSIEU Lugdunæo,
Doct̄ore Medico Parisiensi, Botanices Professore, Regiæ Scientiarum
Academiæ, & Regiæ Societatis Londinensis Socio.*

TOMUS PRIMUS.

Lugduni juxta Exemplar

PARISIIS,
E TYPOGRAPHIA REGIA.

M. DCCXIX.

a Gal. lib. 1. de
Anid. cap. 1.

regno memorabilior. ^a Mitridates, quemadmodum & apud nos Attalus, inquit Galenus, omnium propè simplicium medicamentorum experientiam habere studuit, quæ perniciosis venenis adversantur, facultates ipsorum in facinorosis hominibus morte damnatis explorans.

b Gal. ibid.
cap. 2.

Imperatoribus Romanis non minori curæ fuerunt Herbæ. Arabiam, Lybiam, Siciliam celebrarunt & Cretam ^b cum Herbarii viri qui illic à Cæsare alebantur, ut etiam à Galeno refertur, non ipsi Cæsari solum; sed toti quoque Romanorum urbi plena vascula transmitterent. Evacem etiam Arabum Regem memorant, qui de Simplicium effectibus scripsit ad Neronem; sed ^c hanc Plinii lectionem nec Plinianam, nec illorum temporum esse, rectè iudicat Salmacius.

e Lib. 15. cap. 2

Prolegom.

Sed cur fileamus Principes, qui hoc parumque sæculo Rem Herbariam liberaliter exceperunt? nonne Philippum hujus nominis II. Hispaniarum Regem potentissimum in Americam misisse Franciscum Hernandem Archiatrum suum

d De natura
novi orbis lib.
4. cap. 29.

ut plantas indagaret, testatur ^d Josephus Acosta? De plantis, inquit, liquoribus, & aliis rebus medicis, Regis jussu præclarum opus Doctor Franciscus Hernandes condidit, in quo universæ plantæ ad vivum expressæ describuntur numero 1200. comprehensæ, consumptis in hoc opere sexaginta ducatorum

e Introd. in
Art. med.

millibus. ^e Conringius affirmat se ab amico accepisse in eo plus quàm 300. Stirpes exponi. Alii volunt illud opus in locupletissima Bibliothecâ Regiæ Escurialis propè Madritum asservari: Cum tamen ibi plantarum inquirendarum causâ versarer, pro Hernandis collectionibus, plurimos Codices mihi ostenderunt non quidem Plantarum ex America; sed indigenarum, nec rariorum semiputridarumque.

HORTUS PATAVINUS.

Inter Hortos publicos, in quibus plantæ à Professoribus indigitantur, antiquissimis est Patavinus, ob quem Senatui Veneto summa laus tribuenda est.

f Riccob. de
Gym. Patav.

Is enim ^f Hortum sphericum, amplum, irriguum inter duo templa augustissima D. Antonii & D. Justinæ, omni genere Herbarum medicinalium refertum, ad studiosos medicinæ in Re Herbaria erudiendos constituit, suadente id

BONAFIDIUS.
sive BONAFIDES.

clarissimo Medico FRANCISCO BONIFIDIO Patavino, qui anno 1533. primus Simplicium explicator factus, id muneris quàm diligentissimè obivit usque ad annum 1549. ^g quo senio confectus & oculis captus, ab hoc onere destitit. Huic postea successit GABRIEL FALLOPIUS Mutinensis, conjunctâ tunc Chirurgiâ cum Simplicium explicatione. ^h Bellonius monet cum

g Thomas in
Gym. Pat.

FALLOPIUS.
h De neglect.
sive Cult.

Francisco Bonafide, Danielem etiam Barbarum auctorem fuisse Senatui Veneto ut Hortum construi juberet. Observandum autem est Patavii alios esse Plantarum professores, alios verò Horti custodes, ut vocare solent, seu Præfectos Horti. Fallopius de Stirpium naturâ tantùm diserebat in Schola, earum verò curam non habebat. Quapropter ⁱ Casparus Bauhinus Aloysium Mundellam Brixianum recenset secundum Horti præfectum & Aloysium Anguillaram tertium, nec de Fallopio loquitur, nec de Bernardino Trivisano Patavino qui defuncto Fallopio successit anno 1563. ^k Mundellæ extat memoria sub

i In Pin. i

k Thomas ibid.

Aloysii nomine Libris publicis Academiæ Patavinæ anni 1547. qui etiam perhibent Anguillaræ anno 1561. Viridarium relinquenti die 20. Septembris

ejusdem anni successisse Melchiorum Guilandinum Borussum è vinculis Turcarum ære Fallopii libratum. ^a ALOYSIUS MUNDELLA scripsit Epistolam de Stirpium naturâ eximias quidem & elegantes; sed ad rem Herbariam parùm conducentes. ^b ANGUILLARÆ Opiniones seu Epistolæ multò utiliores sunt, rariores enim Plantas observaverat in suis Peregrinationibus, quod opus ex Italico sermone C. Bauhinum Latinum fecisse narrat ^c Schenckius notis ac Scholis adornatum.

^d Anno 1561. MELCHIOR GUILANDINUS electus est horti Patavini custos ad ostendendas ibi herbas, earumque nomina & vires aperientas. ^e Regiomonte Borussia oppido natus ^f à teneris ad litterarum studia ita incubuit, ut & linguarum cognitione & in Disciplinis subtilioribus atque Arte medica excelluerit. ^g Vir fuit sine dubio litteratissimus, qui instar Gorgiæ de qualibet re proposita, cum ad alia omnia, tum ad stirpes & herbas pertinente, doctissimè ac disertissimè disputabat. ^h E patria maturè egressus non solum Europam peragravit; sed etiam per mare Mediterraneum, in alterum quasi orbem trajecit, & auspiciis Marini Cabelli Veneti, Asiæ atque Africæ magnam partem perlustravit, atque in Indiam usque penetravit, piratarumque perfidiâ captus ludibrium iniquæ sortis, ferreis catenis ad triremium trans tra alligatus, aliquandiu magno animo exantlavit. Ea in peregrinatione tantam medicamentorum, quæ vocant Simplicium, studio ac labore indefesso cognitionem sibi comparavit, ut & apud Italos ad admirationem venerit, & Horto illi medicorum qui Patavii est celeberrimo fuerit Præfectus, inque cathedram collocatus medicam, Medicinam cum applausu professus. Scripsit Mathiolus, sed ut aiunt falsò, eum in Sicilia & Romæ penuriâ laborasse tantâ, ut aliunde sibi victum comparare nequiverit, quàm ex allatis ex montibus illis cum asino bajulo radicibus: quod etiamsi factum tantùm abest ut dedecori verti debeat, quin ad laudem ejus & commendationem faciat plurimum. Fatis concessit Patavii 1589. Cæterum cum Guilandinus in Herbario Mathioli centum notasset errata & post quadriennale silentium Mathiolus tantùm viginti errorum defensionem ad I. Cratonem Medicum edidisset, idque Guilandino in India tunc absente, suscepit defensionem ejus Paulus Hællus Medicus Uratislaviensis. Peregrinationum quoque suarum Commentarios adornavit rogatu aliorum Guilandinus; sed illos intercidisse fama est scelere piratarum. Vehementer in adversarios suos invehebatur teste Theone. ⁱ Pauca tamen cum multa expectarentur, ejus instant scripta & inter ea Commentarius de Papyro ad C. Plinium editus, in quo tamen virum tantæ existimationis multoties hallucinatum esse, eruditissimus Scaliger contrario scripto demonstravit.

^k Locus Melchioris Guilandini in Horto Patavino datus est JACOBO ANTONIO CORTUSO Patavino ^l anno 1590. ^m Is præter generis nobilitatem sibi decus & ornamentum suis ipsius studiis ac virtutibus comparavit. Semper enim fuit studiosus quàm qui maximè, ac tametsi Medicum nunquam professus est, tantopere tamen Simplicium medicamentorum cognitione est delectatus, & Herbarum omnium, fruticum, arborum vires tam exactè cognovit, ut qui hujus rei peritior, suis temporibus fuerit, nominari posse nemo.

MUNDELLA.

^a Editæ ann. 1533. 1543. & 1556.

ANGUILLARÆ.

^b Editæ ann. 1561.

^c Biblioth. in-
tric.

^d Riccob. ibid.

^e Thuan. ad

ann. 1589.

^f Melchior A-
dam.

^g Riccob. ibid.

^h Melchior A-
dam.

ⁱ Thuan. ibid.

^k Riccob. ibid.

^l Thuan. ibid.

^m Riccob.

- ^a *E. lit. 1591.* videatur. Obiit anno 1593. nullo opere edito nisi ^a Catalogo Plantarum Horti Patavini Italicè Venetiis excuso.
- ^b *PROSPER ALPINUS* Marosticensis ad lecturam Simplicium in Scolis & ad ostensionem Simplicium in Viridario electus est anno 1593. In Ægyptum profectus est cum Georgio Aimo Veneto anno 1580. ad Venetam nationem ibi commorantem curandam & sanandam : & accitus est Genuam anno 1585. à Joanne Andria Aurea Principe, classis Hispanæ Imperatore, ut ei medicam operam navaret. Deinde Patavium se contulit ac explicationem Simplicium, vir ingenio versatili, maximaque eruditione præditus. Multas rariores plantas tum à se in Ægypto observatas, tum ex Cretâ aut aliunde ab Hieronymo Capello & Nicolao Contareno Senatoribus amplissimis acceptas minùs feliciter descripsit, ac depingi curavit, ut abundè probant non solum de plantis Ægypti tractatus; sed de Exoticis Libri ab Alpino Alpino, Prosperi filio anno 1628. editi. Mortuus est Prosper anno 1617.
- ^c Anno 1618. *JACOBUS ZARABELLA* ad lecturam Simplicium, ad ostensionem verò eorundem in Horto adhibitus est *JOANNES PREVOTIUS* Rauracus usque ad annum 1630, quo grassante pestilentia occubuit. Anno 1631. munus oblatum recusavit, *JOANNES RHODIUS* Damas, & Senatusconsulto datum *ALPINO ALPINO* Prosperi filio anno 1633. ad annum usque 1637, quo tabe periit. Anno 1638. *JOANNES VESLINGIUS* Mindanus, Eques sancti Sepulchri successit: periit feбри maligna 1649. Abundabat certè Veslingius multiplici doctrinâ, nec minus inter anatomicos quàm Botanicos celebrandus. ^d Successit ei *GEORGIUS A TURRE* Patavinus medendi peritiâ jam clarus & amcenioribus litteris ac potissimum præcorum numismatum notitiâ deditus. Hujus locum nunc præclare occupat multis nominibus perillustri Abbas *FELIX VIALI*.
- ^e Exemplo Patavino incitatus, Pisis Hortum construi fecit *Cosmus Medicus*, magnus Dux Florentiæ, Heros & virtute & ingenio maximus, eique præfecit *Andream Cæsalpinum*, cujus inferius mentionem faciemus. Jucunda proinde memoria debet esse Hortorum Farnesianorum, Barberinorum, Ludovisianorum, Burghesianorum, Aldobrandinorum, Estensium, cæterorumque qui purpuratorum virorum nominibus decorati sunt. Jucunda inquam memoria *Federici Cæsi*, sancti Angeli Principis, ^f qui genus & proavos atque hæreditarium principatum vix sua decora existimans, omni disciplinarum genere sic animum illustravit, ut erudita perspicuitate maximè *Lynceus*, *Lynceorum* omnium dux & oculus fuerit. Obliti sumus Hortorum *Casparis à Grabielis* & *Priuli* Senatorum qui *Gesneri* tempore per celebres erant Patavii, ut & Venetiis Hortus *Cornelii* viri illustris, qui *Cipri* insulæ præfecturam gesserat, ex qua ut *Creta*, *Alexandria*, aliisque Regionibus multa pulcherrima, & rarissima Venetias afferri curaverat. Bononiensem Hortum nostris temporibus multum locupletarunt plantarum studio in primis delectati *JACOBUS ZANONI* & *LÆLIUS TRIUMPHETTI* Romanum verò plurimum illustravit diligentissimus vir & Rei Herbariæ peritissimus *JOANNES BAPTISTA TRIUMPHETTI*: Sed priusquam ex
- ^a *E. lit. 1591.*
- ^b *PROSPER ALPINUS*
- ^b *Ricob. Ibid.*
- ^c *ZARABELLA & PREVOTIUS*
- ^c *Thomas ibid.*
- ^d *Thomas. ibid.*
- ^d *GEORGIUS A TURRE*
- ^e *VIALI*
- ^e *HORTUS PISANUS*
- ^e *Covring. Instrod. in Art. med.*
- ^f *Ferrar. de Flor. cult.*
- ^f *Gesner. de Hort. Ital.*
- ^f *JACOBUS ZANONI*
- ^f *JOANNES BAPTISTA & LÆLIUS TRIUMPHETTI*